

EŞİTLİK

MANİFESTOSU

**PEMBE
HAYAT**

Metnin Yazımında Emeği Geçenler

Anjelic Kelavgil, Bulut B.Sezer, ayan Hakiki, Doğukan Karahan, Efruz Kaya,
Esmay Akyel, Rüzgâr Buşki, Selay Ulusoy, Şevval Kılıç, Ulaş Dutlu

Teşekkürler

Bu kazanımı elde etmemiz yolunda mücadele vermiş, veren ve hakkımız olanı almak için
bu mücadeleyi verecek olan herkese teşekkür ederiz. Ne olursa olsun bizler buradayız.
Yalnız değilsiniz, yalnız değiliz.

Tasarım

Nazlı Özersoy

Dizgi

Tuvey Tmur

Redaksiyon

Can Eren

EŞİTLİK MANİFESTOSU

Eşitlik Mücadelesinde Kaybettiğimiz Tüm Translara İthafen

18 Haziran Translarla Eşitlik Günü, Kutlu Olsun!

18 Haziran, 2018 yılında Dünya Sağlık Örgütü tarafından trans varoluşların hastalık kategorisinden çıkarılması yönünde verilen düzenlemenin tarihidir. Yıllarca “ruhsal bozukluk” olarak adlandırılıp medikalize edilen varoluşumuz; 18 Haziran’da yine biz transların sürdürdüğü mücadele sonucu getirilen öneri ile sağlık otoriteleri tarafından hastalık dışı tanınmaya başlandı.

Cinsel yönelim mücadelesinin simge günü olan 17 Mayıs 1990 tarihinin tam 28 yıl sonrasında translar için tekerrür eden bu günü sahiplenmeyi, trans varoluşların tarihini sahiplenmesi açısından önemli buluyor ve yıllarca geciken bu “eşitlenme” pratiğinin, cinsiyet kimliği mücadelesi noktasında kat edilmesi gereken bu uzun yola ayna tuttuğunu düşünüyoruz. **Bu sebeple, her yıl 18 Haziran’ı “Translarla Eşitlik Günü” olarak anacağımızı, transların eşitlik taleplerini yeniden dile getireceğimizi duyuruyoruz!**

Gelen eşitliğe doğduğumuzdan bu yana sahip olduğumuzu, hiçbir otoritenin ikilik içindeki ve dışındaki tek bir LGBTİ+’yı bu eşitliğin dışında bırakamayacağını hatırlatıyor ve 2012 yılında bir araya gelip yayımladığımız “Trans Manifesto”da da dediğimiz gibi, her transın doğduğu andan itibaren verdiği mücadeleyi hareketimizin tarihi olarak kabul ediyor, insanlığın var olduğu günden bugüne var olan trans hareketimizin tarihine kazanım olarak ekliyoruz! Sürekli “dayanışma”, “anma” ve “mücadele” kavramlarıyla gündemleşen varoluşumuzu, eşitlik talebimizi yükselterek ilan ediyoruz: Translar eşitlenmedikçe kimse eşit değildir, kimsenin yaşamı değerli değildir!

**Bu sebeple, her yıl 18 Haziran’ı
“Translarla Eşitlik Günü” olarak anacağımızı,
transların eşitlik taleplerini yeniden
dile getireceğimizi duyuruyoruz!**

Trans Varoluşları Tanımak Zorundasınız!

“Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz. Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.”

Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde yaşayan her bir kişiyi ve her bir kurumu bağlayan T.C. Anayasasının 10. Maddesi herkesin eşit olduğunu belirttiği halde neden senelerdir anayasal eşitlik mücadelesi sürmektedir? Türkçe kullanımında “herkes” denildiği anda aklımıza her bir kişi geliyor olsa da maalesef hala yargı mercilerince, bürokratik mercilerce ve devletin kurumlarıyla oluşturulan “herkes” kavramı her bir kişiyi nitelendirmemektedir. Belli ki translar “herkes”in bir parçası değiller.

Yoksa “Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.” denilirken keyfi cezalara çarptırılan transları, hastahanelerden yaka paça atılan transları, karakollarda, adliyelerde ayrımcılığa uğrayan adalet mekanizmasına dahil olamayan transları nasıl açıklayabiliriz? Senelerdir LGBTİ+ aktivistleri tarafından mücadelesi verilen nefret suçları yasası nihayetinde çıkarılmışken bilinçli olarak cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği temelli nefretin görmezden gelinmesini nasıl açıklayacağız? İşte bu gibi sebeplerden anayasal eşitlik mücadelemiz sürmektedir. Devlet eliyle örgütlenen yok sayma, şiddet pratiklerinin ve zihniyetinin değişebilmesi köklü bir değişim ile mümkün olur. Bunun için önemli adımlardan biri de cinsel yönelim ve cinsiyet kimliğinin herkesçe bağlayıcılığı olan anayasa ile güvence altına alınmasıdır. Kanun önünde eşitlenmekten bahsediliyorsa, herkesin natrans olduğu kabulünden vazgeçmek ve trans varoluşları tanımak zorundasınız. Anayasa Mahkemesi bir kararında kanun önünde eşitlikten şu şekilde bahsetmektedir.

(...) Kanun karşısında eşitlik demek, bütün yurttaşların hepsinin, her yönden aynı hükümlere bağlı tutulmaları demek değildir. Bir takım yurttaşların başka hükümlere bağlı tutulmaları haklı bir nedene dayanmakta ise, böyle bir durumda kanun karşısında eşitlik ilkesinin çiğnenmiş olmasından söz edilemez. İnsanlar arasında yaradılış veya çalışma gücü veya sağlık bakımından veya nitelikçe buna eşit nedenler dolayısıyla pek çok ayırım bulunduğu açık bir gerçektir. (...)

**Eşit değiliz.
Translarla EŞİTLENECEKSİNİZ.**

Her Birimize Birer Hayat Borçlusunuz!

Trans varoluş, eşcinsel olmanın hastalık kategorisinden çıkarıldığı aynı tarihte yine aynı kategoriden çıkarılmış olsa bugün trans hakları mücadelesinde nerede olacağımızı düşününce söyleyecek tek sözümüz var, “Alacağımız var!”

Tıbbın ve sağlık sisteminin, toplumsal normlarla yoğrulduğu, çok da uzak olmayan bir geçmişte örülmüş olan uygulamalarının günümüzde hala geçerlilik göstermesi ve kişilere doğdukları anda tıp eliyle atanan cinsiyetlerin, kişilerin kendi cinsiyet kimliklerini ifade etmesinin önünde nasıl büyük bir engel yarattığını anlamak kavraması güç bir gerçek değil. Tıbbın bir bilim olduğu ve bilimin ayırıştırma yapmak yerine ayırım yaptığı gerçeğinin herkes tarafından bilinmesi artık bir gereklilik değil zorunluluktur! Bir bilim alanı olan tıp, toplumsal ve siyasal ideolojiler ile süslenip ikili cinsiyet sistemi üzerinden var edilmeye çalışılarak, sosyal bir varlık olan insanın kendisini nasıl ifade ederek toplumun bir parçası haline getirebileceğinin rotasını çizme yetkisine sahip değildir, olmamalıdır, olamaz!

Yıllarca trans olma haline tıbbın bir hastalık olarak bakması, hali hazırda transları zaten “hastalıklı ve sapkın” olarak gören toplumun temelsiz olan yönlendirilmiş düşüncelerini perçinlemesine ve dünyanın neresinde olursa olsun, hayatta ve ayakta kalmaya çalışan transların verdiği mücadelenin kan kaybetmesinden başka hiçbir şeye vesile olmamıştır. Bugüne kadar; şiddete uğrayan, aşağılanan, ötekileştirilen, yanlış hissettirilen, intihara sürüklenen ve öldürülen bütün arkadaşlarımızın hikayeleri bizimle birlikte. Tıp dünyasında otorite olanlar; bu otorite ile topluma yapacaklarının ve söyleyeceklerinin gücünü verenler, evet sizler her birimize birer hayat borçlusunuz! Yaşayamadığımız ve elimizden aldığımız her bir hayatın ahı var üzerinizde, sakın unutmayın!

Toplumlar tarafından, “söyledikleri sözler doğrudur, çünkü onlar doktor” bakış açısıyla kabul görmüş siz otoriteler, bize “hasta” diyebilme cüretini gösterdiğinizden beri, bizlere uygulanan her türlü şiddetin kurma kolu haline geldiğinizi hep hatırlayın!

“Hasta” olduğumuz için ailemiz evden attı! “Hasta” olduğumuz için okula gidemedik! “Hasta” olduğumuz için iş vermediler! “Hasta” olduğumuz için adalet önünde hasta olmayanlarla eşit olamadık! “Hasta” olduğumuz için tutuklandık! “Hasta” olduğumuz için ömrümüz cezaevlerinde geçti! “Hasta” olduğumuz için şiddete uğradık! “Hasta” olduğumuz için intihar etmeye zorlandık! “Hasta” olduğumuz için öldürüldük!

**Yaşayamadığımız ve elimizden aldığımız her bir hayatın ahı var
üzerinizde, sakın unutmayın!**

Trans olmak demek sadece, kendisine atanan cinsiyeti reddedip karşıt sabit cinsiyet beyanı vererek cinsiyet uyum (cinsiyet geçiş/beden inşa) sürecine başlamak demek değildir. Bir trans cerrahi operasyon geçirmeyi isteyebileceği gibi bunu istemeyebilir de.

Trans kimlikler tek bir varoluş normunun içine hapsedilemezler. Günümüzde sürece başlamak ve cerrahi operasyon geçirmek isteyen translar birçok zorlukla karşı karşıya kalmaktadır. Bunların en başında devlet güvencesinin sürecin her aşamasını kapsayan ve kontrol eden nitelikte olmayışı geliyor. Sürece başlayan bir kişi bugün; kullanması gereken hormondan yaptırmak istediği lazer epilasyona, ektirmek istediği saçtan devletin güvence altına almadığı daha birçok cerrahi operasyona kadar para ödemek zorunda bırakılıyor. Sözde devlet güvencesi altında olan operasyonlar ise bu işlemleri yapan sınırlı sayıda tıp hekimi olmasından kaynaklı insanları seçenekleri olmayan bir döngüye hapsedmekte ve kişilerin geçirmek istediği cerrahi operasyonları bir rant kapısı haline getiren doktorlara ve onların istediği fahiş rakamların eline bırakmaktadır. Sistem, parası olan kişilerin kendilerini gerçekleştirmelerine imkan sağlarken parası olmayan kişilerin kendilerini var etme çabalarının önünde büyük bir engel olarak yükseliyor. Sürecin, herkesin yararlanabileceği ve herkese eşit fırsatlar sunabileceği şekliyle yeniden düzenlenmesi ertelenemeyecek bir ihtiyaçtır!

Dünyanın birçok yerindeki kimi translar ise resmi olarak tanınabilmek, toplum tarafından kabul görebilmek ve hayatta kalabilmek için hukuk ve tıbbın el ele vererek ördüğü bir sistemin kurbanı olmak zorunda kalıyor. Türkiye’de cinsiyet uyum (cinsiyet geçiş/beden inşa) süreci birçok ülkede olduğu gibi yasalar tarafından “güvence” altına alınmış ve fakat insani uygulamalardan yoksun, değişmesi gereken; ama bu değişime direnen yoz bir sistem olarak varlığını sürdürüyor. Transseksüel kişiler kendilerini var edebilmek adına istemeden vücut bütünlüklerinden vazgeçmek zorunda kalabiliyor. Hukuk ve tıp, varoluş çeşitliliğinden habersizmiş gibi sürekli ve durmaksızın kişileri ikili cinsiyet sistemine uydurmak, bir normun içine hapsedmek ve zulüm kokan ellerini üzerimizden çekmemek için direnmeye devam ediyor.

Translar, üzerlerinde birer baskı unsuru olan kimliklerindeki cinsiyet hanesini değiştirebilmek, yaşadıkları ayrımcılık ve ötekileştirmeden sıyrılabilmek için; üreme yeteneklerinden sonsuza kadar mahrum kalabiliyor, hormon terapisi adı altında yıllarca ilaç kullanabiliyor ve istemedikleri cerrahi operasyonlara zorlanabiliyor. İkili cinsiyet sistemini am ve penis üzerine inşa eden zihniyet, ne kadar zorlu olduğunu ve nelere mal olabileceğini bilmeden, translara düşüncede kolay sandıkları süreçleri dayatıyor. Hepimizi bir am veya penise “uygun” hale getirmeye çalışıyorlar. Bizler yineliyoruz, “Trans varoluşun çeşitliliği inkar edilemez!”

Translar insandır ve trans hakları insan haklarıdır. Translar kimsenin uygunluk algısı için yaşamak zorunda değildir! Trans varoluşun ruh hastalığı kategorisinden çıkarılmasıyla birlikte, cinsiyet uyum (cinsiyet geçiş/beden inşa) sürecini düzenleyen yasalar insanlık onuruna yakışır biçimde yeniden düzenlenmelidir, bu düzenleme her bir transa kendi varoluşlarını tayin etme özgürlüğünü yaşamın her alanındaki beyanlarını esas alarak vermelidir.

Cinsiyet uyum (cinsiyet geçiş/beden inşa) süreci kapsamında kişilerin kendi rızalarıyla geçirmek istedikleri cerrahi operasyonların izni için istenen psikiyatri raporu şartı hemen

kaldırılmalı, tıbbi amaç ve yöntemlere uygun operasyonlar söyleminin altında gizli olan zorunlu kısırlaştırma uygulaması derhal son bulmalıdır. Cinsiyet uyum (cinsiyet geçiş/beden inşa) süreci içinde kişilerin ihtiyacı olan her şey sağlık güvencesi kapsamında ücretsiz hale getirilmelidir.

Translar sağlık sistemi ve tıbbın neden olduğu olumsuzluklarla mücadele ederken yanlarında bir adalet mekanizmasının işlediğini de görmüyorlar. Cinsiyet uyum (cinsiyet geçiş/beden inşa) operasyonları kapsamında kişilerin vücudunda meydana gelme ihtimali olan onarılamayacak tahribatlar ve meydana gelebilecek ölümler, “komplikasyon” adı altında değerlendirilip hak arama yolunda birer dava haline dahi gelemiyorlar. İnsanlar, tıbbın ihmalinin ve yaptığı yanlışın sonuçlarının hesabını dahi soramıyorlar. Adalete olan güvensizlik kişilerin sadece cinsiyet uyum (cinsiyet geçiş/beden inşa) süreci içinde uğradıkları hak ihlallerinin mücadelesini vermekten alıkoymuyor. Translar, grip olduklarında dahi bir sağlık kuruluşuna gitmek yerine evlerinde kalmayı tercih edip teşhislerini kendileri koyarak iyileşmeye çalışabiliyorlar. Yararlanmak istedikleri sağlık sisteminde gördükleri kötü muamele ve ayrımcılık nedeniyle, insan oldukları noktadan sahip oldukları ve sözde devlet güvencesi altında olan haklarından yararlanmaya çalışmak ve hastaneye gitmek yerine ölmeyi göze alabiliyorlar.

Sağlık sistemi içinde çalışıp kötü muamele gösteren, ayrımcılık yapan ve şiddet uygulayan herkes bu ölümlerin doğrudan sorumlusu, gerekli caydırıcı cezaları vermeyen ve adaletin yansımaları olan tüm yargı organları da bu eylemlerin destekleyicisidir. Adalete olan güvensizlik, transların sadece sağlık hizmetlerinden yararlanması noktasında gördüğü haksızlığa ses çıkarabilmesinin önünde derinleşen bir çukur değil; hayatın herhangi bir alanında uğradığı hak ihlaline karşı mücadele edebilmesinin önündeki büyük bir uçurumdur. Bu uçurum sistemin ta kendisidir. Tekrar ediyoruz, ellerinizi üzerimizden çekin! Vardık, varız, var olacağız.

Acil olarak üniversitelerin sağlık ve adalet sistemine dahil olan bütün bölümlerine zorunlu olarak toplumsal cinsiyet dersi konulmalı ve bu sistem içinde çalışmaya başlayacak kişilerin yaşatabileceği her türlü olumsuz durumun önüne eğitim ile geçilmelidir. Sağlık sistemi içindeki alışma hayatında eşitsiz uygulamalar yapan herkese caydırıcı ve hakkaniyetli hukuki yaptırımlar uygulanmalıdır.

Sağlık güvencesi bir haktır ve bu hakkı geçmişten günümüze elinden alınmış yaşayan ve aramızdan ayrılan bütün trans arkadaşlarımız adına talep ediyoruz. Herkes için olduğu söylenen sağlık sisteminin bizim için de kolay ulaşılabilir, güvenli, kapsayıcı ve ücretsiz olmasını istiyoruz!

**Translar insandır ve trans hakları insan haklarıdır.
Translar kimsenin uygunluk algısı için yaşamak
zorunda değildir!**

Bizim Kimseye Borcumuz Yok, Alacağımız Var!

Herkesin yaşamak istediği bir yer, bir ev vardır. Eğer ev bakacaksak nasıl bir ev olması gerektiğine karar verir ve kriterlerimize, bütçemize uygun olanı gider tutarız. Banyosu ferah olsun, mutfağı geniş olsun, salonundan martıların uçuşunu izleyebilelim.

Hayat o kadar ciscentric (trans olmayanların merkeze alındığı) planlanmış ki translar için en büyük korkulardan ve yakıcı gündemlerden bihaber yaşanabiliyor. Eğer trans iseniz barınma hakkına erişme süreci bütçe ve eve dair kriter belirlemek ile olmuyor. Öncelikle kapısını suratınıza çarpmayacak bir emlakçı bulmanız daha sonra yaşabileceğiniz ve şiddeti minimuma düşürebileceğiniz bir semt bulmanız, daha sonra size evini verebilecek bir ev sahibi bulmanız, apartman sakinlerine kendinizi kabul ettirmeniz, herkes için ilan edilmiş olan kiranın iki katı fazlasına kadar ödüyor olmanız gerekiyor. Tüm bu aşamaları atladıysanız, şimdi elinizde kalan seçeneklerle kriter değerlendirmeleri yapabilirsiniz. Bir başkasından sizin adınıza evi tutmasını rica edebilirsiniz. Bu sefer de o insana bağımlı hale gelirsiniz, el mahkûm. Evi tutunca da bitmiyor hikaye. Her an devlet gelip evinizi mühürleyebilir hem de verilmiş mahkeme kararlarına rağmen, hukuksuzca.

Yaşlı translar ve mülteci translar için durum maalesef daha da vahim. Devlet tarafından “HERKES” için diye tanımlanan hizmetler ve olanaklar, translar söz konusu olunca uygulanmıyor. Sığınma evlerinin ve huzurevlerinin kapıları translara açılmıyor. Var olan da yaşatılmamak için çabalıyor. Bu zamana kadar onlarca ihtiyaç sahibi, yaşlı, mülteci ve güvende olmayan transın barındığı, güçlenip hayata karıştığı Türkiye'nin ilk ve tek olan trans misafirhanesi Eylül Cansın Transevi kapandı, KAPATILDI. Bütçesiz bırakıldı, boşaltıldı, yeni yer verilmedi ve vicdanlar sızlamadan yaşlı insanlar; göçmen, mülteci ve dezavantajlı insanlar sokağa tüm çabalara rağmen terk edildi. Ama mesele transların yükümlülüklerine gelince, bunlar tabi ki söke söke alınıyor. Vergiler toplanıyor, transların toplum kurallarına uymaları bekleniyor, düzeni bozmamaları gerektiği salık veriliyor ve tabi ki bu topluma borçlu oldukları asla unutulmadan ekleniyor.

Bir kez daha söylüyoruz. Bizim kimseye borcumuz yok. Bizim bu düzenden bu hayattan alacağımız var. Bu düzen bozulacak. “Toplumun kuralı” diye dayatılanlara biat etmeyeceğiz. Bu kurallar bizlerle beraber yeniden belirlenecek.

Translar Günümüzde Hala İstihdam Edilmiyor!

Bize eşitliği borçlusunuz. Sessiz kaldığınız, görmezden geldiğiniz, göz yumduğunuz dolayısıyla faili olduğunuz sistematik ayrımcılığın ve şiddetin sonucu olarak hayatın akışının dışına ittiğiniz her bir transa eşitliği borçlusunuz. Bizler savaşa savaşa, sevişe sevişe, direne direne, işgal ettiğiniz her alanda kendimizi yine yeni yeniden var ederken sessizce bir köşede durmayıp, bizlere yol açmayı, o çok gururlandığınız mevkilerinizin gücünü kullanarak istihdamda pozitif ayrımcılık yapmayı, transların kendilerini rahatça ifade edebilecekleri ortamlar yaratmayı; ayrımcılığa ve tacize maruz kalmamaları için güvenli alanlar inşa edilmesi adına ellerinizi taşın altına sokmayı bize borçlusunuz.

Translar günümüzde hala istihdam edilmiyor. Edilse bile eşitlik anlayışından çok ama çok uzak çalışma koşulları ile başa çıkmak zorunda bırakılıyor. Emekleri görmezden geliniyor, terfi alabilmek ya da sadece mevcut görevini sürdürebilmek için bile natrans herhangi

bir çalışandan çok daha fazla işgücü/emek ortaya koymak zorunda bırakılıp çoğu zaman istemekleri işlerde insani olmayan çalışma koşullarında zorunlu olarak çalışabiliyorlar. İşe alım sürecinde travmatize edilip çok istediği bir iş alanından sonsuza kadar uzaklaştırılan, kimliğinden ötürü mobbing'e maruz bırakılıp severek yaptığı içinden soğutulan, çalıştığı ofiste gün boyu heteronormatif ve cis-seksist tacize maruz bırakılan her bir trans için, işgal altında tuttuğunuz alanları geri alacağız ve cis-seksist şiddet mağduru her trans için sesimizi avazımız çıktığı kadar bağırıp duyuracağız. Vardık, varız ve var olacağız!

Ne Dünya Durur, Ne Trans Varoluşlar Yok Olur!

"İyi düşün iyi olsun, imkansız diye bir şey yoktur, yeterince çalışırsan her şeyi başarabilirsin, demek ki daha fazla abalaman gerekiyormuş, bak nereden nereye gelmiş, neler neler başarmış" dilimize pelesenk olmuş, zihnimizin en refleksif köşelerine taht kurmuş ve artık ağzımızdan çıkması için üzerine düşünüp hatırlamamıza bile gerek olmayan motivasyon ve teselli cümleleri... BÜYÜK İLLÜZYON. şimdi sadece trans olduğu için doğduğu topraklardan kaçmak zorunda kalan göçmen veya mülteci bir trans hayal edin. Karşınıza alın ve motivasyon, teselli cümlelerini hatırlayıp ona söyleyin. "Kötü oldu çünkü kötü düşündün, eğitimine devam edemedin çünkü yeterince çalışmadın, yeterince abalasaydın şu an güvenli bir yerde barınıyor olabilirdin, bu durumdasın çünkü yeterince başarılı değilsin". Ne kadar olumlu cmlelerdi oysaki ne kadar da vahşiler. şimdi bu yanlışı düzeltelim. Senin de oturman gereken sıralarda bunca zaman hep natranslar (trans olmayanlar) oturdu, çünkü okumaya heveslendiğin ilk günden beri yaşıtlarının zorbalığına maruz kaldın, aile içi şiddete uğradın, eğitmeninden güvenliğine, tuvaletinden soyunma kabinine kadar her şey senin orada olmaman için tasarlanmış ve natrans akranların için düşünülmüştü. Eğitime katılamadın çünkü bir eşitlik yalanı ile tüm burs olanaklarının uzağında tutuldun. alışman gerekti, istihdam edilmedin.

Odana kapanıp sınavlarına çalışmak, ödevlerini yapmak istedin ama ne yurtlarda barınabildin ne de birbiri ardına sıralanmış emlakıların kapıları sana açıldı. Sadece trans çocuklar vardır demenin bile infial yarattığı zamanlarda, trans olduğu için okuyamayan çocukların olduğunu kabul etmek için başka neyi duymaya, görmeye ihtiyaımız var?

"Gelecek ocukların, masum çocuklar, günahsız çocuklar, melek çocuklar" diye diye çocuklara zulmettiniz. İstediğiniz kadar inkar edin ne dünya durur ne de trans varoluşlar yok olur. Zulmettiğiniz o ocuktardan bir kısmı büyüdü ve şimdi hesap soruyor. Kulaklarınızı tıkayın, gözlerinizi kapatın ancak gerçeklerin yüzünüze vurmasından kaamayacaksınız. Bu eşitlik yalanının arkasına sığınılan günler geride kaldı gerçek eşitlenme başladı. Eşitlik, aynı koşullara sahip kişilerin aynı muameleleri görmesidir. Natranslar bir an olsun "Ya tuvalete gitmem gerekirse?" diye dşnmemişken, "Okulda tuvaletim gelirse ne olacak?" kaygısıyla yaşayan translar aynı koşullara sahip değil. Bir an dahi düşünmeden akbilini basıp toplu taşıma kullanarak okullarına giden natranslar ile her gün sokakta başıma bir şey gelir mi kaygısıyla var olmaya çalışan translar aynı koşullara sahip değiller. Aramalardan elini kolunu sallayarak geçen natranslar ile her seferinde hangi güvenlik tarafından araması yapılacak tartışması ile küçük düşürülmeye çalışılan translar aynı koşullara sahip değiller.

Eşit değiliz. Translar ile EşitLENECEKSİNİZ.

Başrolde Olma Zamanı Artık!

Medyanızın yalan yanlış temsilleri, canımıza tak etti artık. Temsilleriniz, nefretinizin ve transfobinizin dışı vurumudur.

Gazete sayfalarınız, hedef gösteren ve faili meşrulaştıran her bir kelime ve cümlesiyle, nefrete arka çıktı yıllarca, ayrımcılığı yeniden üretti. “Kadın sandım, travesti çıktı” haberleriniz, trans kadınların kadınlığını yok saydı, nefret cinayetlerini normalleştirdi ve faili meşrulaştırdı. Failler, bu cümlelerle cezasız kaldılar ya da ceza indiriminden yararlandılar. Özsavunmamızı, “travesti dehşeti” diye sundunuz. İktidarın, transfobik ve genel ahlakçı politikalarını, üçüncü sayfalarınıza taşıdınız.

Ne kamera önünde, ne de arkasında translara alan tanıdınız. Dizi ve filmlerinizde, natrans oyuncular trans karakterleri canlandırdı, “ne kadar da trans olmuş” diye övgüler ve ödüller topladılar; translar ve trans oyuncular bu rolleri canlandırabilecekken.

Alanımızı işgal ettiniz. “Gerçekçi” olmak bahanesiyle (kimin gerçeği!), transfobinizi ekranlarda sergilediniz. Hikayelerinizde, translar, ya saldırıya ve cinayete kurban gitti, ya intihar etti, ya mutsuz sonların başrolleri ya da güldürü nesnesi olarak yer buldu. Trans seks işçilerini, zorunlu seks işçiliği kalıbına sıkıştırıp mağdurlaştırdınız.

Demokratikleşme iddiasındaki yeni medya, diğer adıyla sosyal medya, transların gündelik hayatta yaşadıkları olumsuzlukların, translara yönelik şiddet dilinin, nefret söylemi ve tehditlerin, dijitalleşmesi ve başka bir mecrada süregelmesine aracılık etti. Bunları engellemek için gerekli ve yeterli önlemler almadınız.

Öz ve hakiki medyamızla, ötekileştirici, kriminalize edici ve mağdurlaştırıcı söylemlerinizi ifşa ediyor, çözüyor ve bozuyoruz. Medya ağımızı ve dayanışmamızı daha da genişleteceğiz. Kendi gerçeğimizi ve güçlü hikayelerimizi üretip sergileyeceğimiz güvenli alanlar kuruyoruz ve bunu yaparken işgal ettiğiniz alanlarımızı da geri istiyoruz. Travestiler vardır, translar vardır, trans oyuncular vardır, trans yönetmenler vardır! Transların ve hikayelerinin her mecrada, eşitlik ilkesine göre ve doğru söylemlerle başrolde olma zamanı artık!

Başka Bir Feminizm Mümkündür!

Feminist mücadelenin tarihi erk olana, egemen olana, muktedir olana karşı özgürlüğün tarihi olarak belleklere kazınmıştır. Bu mücadele, patriyarkanın hedefinde olan tüm kadınların özgürlüğünü gözeterek başka bir dünyanın mümkün olduğunu günbegün göstermektedir.

Bu pratiğe rağmen, feminizmler içerisinde natrans ayrıcalıklarından vazgeçmek istemeyen; cis-heteropatriyarkanın trans dışlayıcı, transfobik kurgusunu feminizm içine taşıyan bir anlayışın varlık göstermesi, feminist mücadelenin kendi tarihiyle ve yöntemleriyle çelişmektedir.

Cis-feminizm olarak kendini gösteren bu anlayış, feminist mücadele içerisine natrans üstünlükçü bir tutumu taşıyarak erkleşmekte; söz konusu translar olduğunda karşıtına dönüşmektedir.

Feminist mücadelenin içerisine sirayet etmeye çalışan bu anlayış, bugüne kadarki mücadelenin altını boşaltmakta; cis-feminizm nefret, şiddet, ayrımcılık ve fobinin kaynağı olan cis-heteropatriyarka ile aynı safa düşmektedir.

Transları feminist mücadelenin dışına iten ve trans hareketi ile feminist hareketin arasını açmayı hedefleyen bu yaklaşım; cis-heteropatriyarkaya karşı mücadelede hem feminist hareketi hem de trans hareketi güçsüzleştirmeyi hedeflemektedir.

Trans dışlayıcı tüm kurgulara rağmen, transların özneliğini sorgulamayan bir feminizm mümkündür. Başka bir feminizm mümkündür.

Cis-heteropatriyarkanın şiddet dilinin olmadığı bir feminizm mümkündür. Tüm feminizmlerin farklılıklarıyla zenginleştiği, birbirinden öğrendiği ve feminizmi giderek derinleştirdiği ve feminist imkanları çoğalttığı bir feminizm mümkündür.

Cis-heteropatriyarkanın kendini var ettiği tüm kurguların derdest edilip yeni ve feminist bir dünyanın kurulması mümkündür. Feminist yöntemin geliştirileceği ve şiddetin, ayrımcılığın, natrans üstüncülüğün ve transfobinin olmadığı bir gelecek ancak yan yana gelirse, temas edilirse ve özeleştirici pratikleri geliştirilirse kurabilir.

Translar buna inanıyor ve “transfobik olan feminist olamaz” yaklaşımını feminizmin ana ilkelerinden biri haline getirmek için elinden geleni yapıyor ve yapmaya devam edecek.

Translara Yönelen Şiddet Duru Gökte Çakan Şimşekler Değildir!

Doğduğu andan ölümüne dek; biyolojik bir tür ve toplumsal bir varlık olarak kişilik sahibi olan insanın evrenin doğrusal zamanında bilinçli olarak kat ettiği sürenin tamamı “yaşam” olarak değerlendirilebilir. Yaşam süresini ve tüm bu süre içerisinde kişinin deneyimlediği tüm eylemler de “yaşamak” olarak tanımlanabilir.

İnsanlığın ilk çağlarından bugüne dek halen felsefi, dini, hukuki birçok alanda birçok tartışmayı da beraberinde getiren yaşam(a) hakkı, evrensel açıdan ele alınmakta ve insanın en temel hakkı olarak kendini göstermektedir.

Yaşam(a) hakkının varlığı ile diğer hakların kullanımı ve özgürlüklerden söz edilebilir. Ancak insanlık tarihine bakıldığında yaşam(a) hakkının biricikliğinin önüne birçok engelin geçtiği ve bu engellerin kişinin en temel hakkı olan yaşam(a) hakkını ortadan kaldırdığı gözlemlenebilmektedir.

Muktedir olanın yaşamın sınırları hakkında da belirleyici olabileceğini düşünmesi ve bunu pratiğe dökmesi, yaşam(a) hakkını muktedir olmayan açısından kritik bir hale getirmektedir.

İçinden geçilmekte olan çağda toplumsal egemenliğin biriktiği ve merkezde toplandığı muktedir, kendini üstünlük kurduğu toplumsal katmanın niteliğine göre yansıtmaktadır. Bugün trans deneyime sahip kişiler üzerinde üstünlük kuran muktedir tanımlandığında, muktedirin kapsamlı bir tanımı ile karşı karşıya kalınmaktadır. Trans kimliğe muktedirin üstünlük kurduğu diğer toplumsal kimlikler de eklendiğinde muktedir daha da billurlaşacaktır. İnsan olmayan diğer canlılar ve doğa odağa alındığında ise, tüm insanlar muktedirleşebilmektedir.

Trans deneyime sahip kişiler açısından muktedir; doğuştan atanan cinsiyetiyle uyum içerisinde yaşayan, heteroseksüel cinsiyetle uyumlu, erkek olarak kendini göstermektedir. Buradaki bu üç özelliğin getirdiği her kişi ve kurum, translar üzerinde sahip oldukları özellik kadar iktidar sahibi olabildiğini düşünmektedir ve gündelik hayatın pratiğini böyle örgütlemektedir. Cis-heteropatriyarka olarak nitelenebilecek ya da trans deneyime sahip olmayan/natrans üstünlükçü olarak kapsamı genişletilebilecek olan muktedir, en temel ve biricik hak olduğu bilinen yaşam(a) hakkını transların elinden almaktadır.

Burada translar üzerinde hegemonya kuran, onu baskılayan muktedir gündelik hayatın pratiğinde kendisini çok çeşitli formlarda gösteriyor. Hayatın her alanında translara ve LGBTİ+'lara karşı cis-heteronormatif baskının, muktedirin araçları gözlemlenebiliyor. Yasama gücünün transfobisi, hayatı düzenleyen hukuk kurallarında kendisini gösteriyor. Kolluk güçlerinin (polis, bekçi vs.) translara yönelik fobik ve ayrımcı tutumları, cis heteronormatif baskının zor yönünü oluşturuyor. Yargı pratiklerinin de aynı kurguyla inşa edilmesi transların adalet erişiminin önünde çok büyük bir engel olarak kendini var ediyor. Eğitim, sağlık, işgücü piyasası, gündelik hayatın rutini ve sokakların transfobik atmosferi; muktedirin tabandan tavana şekillenişini ve bu şekillenişin transfobik kurgusunu ortaya koyuyor.

Yaşam ya da yaşama; yalnızca kendi başına nefes alıp vermek ve bedenin canlılık faaliyetlerinden tamamını icra edebilmesine imkân sağlamaktan ibaret değildir. Yaşamın güvenliği ve insani bir biçimde yaşamın sürdürülmesi burada söz konusu edilendir. Transların gündelik hayatlarının pratiklerinden toplumsal konumlanışlarına dek yaşam(a) haklarının güvence altına alınmadığı su götürmez bir gerçektir. Cis-heteropatriyarkanın söz konusu translar olduğunda transların yaşama hakkı üzerinde söz sahibi olabileceğini zannetmesi ve bu sanı üzerinden kurguladığı toplumsal dinamiklerin yaşamı insani olarak sürdürmenin önüne geçiyor olması, transların karşı karşıya kaldığı en önemli sorunlardan biridir.

Burada transların varlığını ve yaşamını kriminalize ederek yaşam(a) haklarını sorgulanabilir, zorlaştırılabilir, sonlandırılabilir gören cis-heteropatriyarka ve natrans üstünlükçü egemenlik odağının çözülmesini ve dağılmasını beklemek tek başına yeterli değildir.

Bu iktidar odağının çözülmesi ve dağılması için insanlığın toplumsal değerlerinin taşıyıcısı olan ilerici bilincin harekete geçmesi gerekmektedir. Burada bu bilinci taşıyan ve toplumu bu bilinç noktasında dönüştürecek olan hiç şüphe yok ki translar ve LGBTİ+ spekturumun içerisinde yer alan tüm kitleler olacaktır.

Translara yönelen faili belli nefret söylemlerinin, fobik saldırıların, linçlerin, trans intiharlarının ve trans cinayetlerinin olmadığı bir dünyanın kurulması için muktedirin zulmünden yara alan tüm kitlelerin trans kapsayıcı bir biçimde yan yana gelerek tarihsel rolünü icra etmesi bugünün en acil ihtiyacıdır. Bilinmelidir ki, translara yönelen şiddet, trans intiharları ve trans cinayetleri duru gökte çakan şimşekler değildir. Bunlar toplumsal travmaları tetikleyen en politik eylemler olarak belirmektedir.

Cis-heteropatriyarka ve natrans üstünlükçü odağın hedefi haline gelen transları kriminalize ederek bir terör öznesi olarak göstermesi cis erkekliğin manipülatif şiddetinden başka bir şey değildir. Translara uygulanan şiddetin, ayrımcılığın, nefretin ve fobinin öznesi

olan, translara bu terörü uygulayan; kendi failligini saklamak adına mağdur suçlayıcılığı devreye sokmakta, translara yönelik bir kara propaganda ile yaşamı translar açısından sürdürülemez hale getirme niyetindedir.

Translar, gündelik hayatın pratiğinde bu niyeti görmekte, bunun bilincinde olan özneler olarak yaşamını sürdürmeye çalışmakta ve bu kara propagandaya karşı kendini korumaya çalışmaktadır. Bu biçimde yaşıyor olmanın özgürlük kısıtlayıcı yanı ortadadır. Özgürlükleri kısıtlanan, gündelik hayatın pratiğinde görünmez kılınmaya çalışılan ve hak gaspına uğrayan translara; günümüzde muktedirin ona çizdiği ve onu hapsetmeye çalıştığı toplumsal katmana sığmamaktadır ve sığmak zorunda değildir. Yaşamın tüm renkleriyle beraber, transların natrans işgalinde olan tüm alanlarda bilinçli özneler olarak varlık gösterdiği, kök saldığı bir çağın ilk günleri deneyimlenmektedir. Ve gelmekte olan çağ, trans bir çağdır.

Yaşam ve yaşama hakkını sonuna kadar kullanacak olan trans öznelerin önündeki en büyük engel, bu ayrıcalıklarından vazgeçemeyen ve kendini egemen atayan natrans üstünlükçü iktidar ve onun müzahir kitesidir. Burada değişmesi, dönüşmesi gereken translara değil; transların haklarını gasp ederek kendilerine ayrıcalıklı alanlar yaratanlardır. Burada transların kendileriyle eşit bir biçimde yaşam(a) hakkına sahip olduğunu kabul etmesi gereken ve translara haklarını iade etmesi gereken, bu odaktır. Bu odağın direnç gösteriyor olması toplumsal bir krizi tetiklemekte; gelişimin kendisi, önüne engel olan tüm bentleri aşıya yıka ilerlemesini sürdürmektedir. Bahsi geçen odağın bu direncinin kırılması başta bilinçli trans özneler olmak üzere, bu odağın hedefinde olan tüm kitlelerin kesişimsel mücadelesinden geçmektedir.

**Gelmekte olan trans çağın belirleyicisi bu kitleler olacaktır.
Yaşamın tüm insanlar ve tüm canlılar için biricik olduğu,
üstünlükçülüğün ortadan kalktığı ve eşitliğin sıradanlaştığı bir
dünya özlemi, bu kitleleri yan yana getirecek
ve dönüştürecektir.**

**Translar, yaşam(a) hakları başta olmak üzere, ellerinden alınan
tüm haklarını teker teker alacaktır.
Bu tarihsel bir zorunluluktur.**

EKLER:

Yaşam Ve Yaşam Hakkı

Translarla eşitlenme günü. Ya da transların eşitlenme günü?

Öyle bir günmüş, müş.

Götüm.

Biz kiminle eşitleneceğiz ayol? Biz kendi aramızda ne kadar eşitiz bir kere? Na-translarla mı eşitleneceğiz? Nasıl? Bir de ben niye bi na-transla eşit olmayı seçeyim ki! Bu kadar şey yaşamışım. O deneyimleri hafızamdan bedenimden nasıl silebilirim?

Na-trans gelmiş yaşama, na-trans gidiyor, ben nerden geldim nereye giderim, her günüm ayrı ve yeni. Kadını da bilirim, erkeği de bilirim, iki ucu boklu değneği.

Ben ne yangınlar gördüm, böylece bırak beni, sen ateşten korkarsın, kaç kurtar kendini, ben ne yaralar aldım, hiçbiri öldürmedi. Burası kür oldu.

Öldürdü.

Trans olduğu için ölmek, öldürülmek, sağlık sistemine erişimi olmamak, hiçbir sisteme erişimi olmamak.. Bunlar bizim senaryolar.

Trans olunca olabileceğin birkaç şey var. Ya nefret suçu mağduru, ya işte hormon dönüşüm ameliyat falan, bir de işte ayrımcılıklarca orda burda.. Bunlar evet.

Ama bu mu yani yaşamımız sadece!?! Yaşamak bir ağaç gibi tek ve hür ve bir orman gibi kardeşçesine,

bir onur yürüyüşü gibi dalga dalga denizlerce,

bu hasret bizim :)

Yaşam bütün yaraları onarabilecek güçte. Gibi. Öyle düşünmeye çalışıyoruz.

Başımıza ne gelirse gelsin bir şekilde kalkıp devam ediyoruz. Bu da bizi güçlü kılıyor.

Hiiimen.

Yaşanan ve yaşanacak şeylere kalbimizi açıyoruz, başımızın üstüne.

Yaşansın.

Yaşandı.

Bu laflar dilimizde boşuna yok. Yaşıyoruz heralde.

Na-transın ayrıcalıkları varsa, bizim de deneyimlerimiz var. Eşitleneceğiz madem, onlar ayrıcalıklarından vazgeçmeliler. Ama onların keyfinin gelmesini de beklemicez herrralllddeeee.

Yaşamak, çoğu zaman da hayatta kalmak, ince bir sanat.

Yaşam her zaman bizim istediğimiz gibi devam etmiyor. Her yerde her zaman kimliğimizi özgürce açıklayamıyor, her zaman kendimiz olamıyoruz. Bazen bu bize yalan gelse de, çoğu zaman hayatta kalmak kendimizi gerçekleştirmemizin önüne geçiyor.

Mesela hayatta kalmak için ameliyat olmayan var, çok istese bile. Hayatta kalmak için ameliyat olan da var, hiç istemediği halde.

LGBTİ birey diye birşey olmadığı gibi, trans denilen şeyin de binbir hali var işte.

Her birimiz kadar çok.

Seçtiğimiz ismimizi her zaman her yerde söyleyemiyoruz.

Bu deneyime sahip olmayan natrans insanlar için çok basit görünen hatta üzerine hiç düşünmedikleri ayrıntılar bizim gündemlerimiz oluyor.

Ayrıntılarda gizli yaşamlarımız umurlarında bile değilken eşitlik değil belki ama adalet özlemimiz baki.

Yaşamak şakaya gelmez, büyük bir ciddiyetle yaşayacaksın

Bir kuş gibi mesela.

Yani, cinsiyetler arası geçişi bitirdik, türler arası dönüşmek istiyoruz artık.

Bu durum akıl hastalıkları kataloğunda var mı? Yoksa bunu da kazandıralım.

Sen kimsin beni yargılıyorsun? SEN KİMSİN?

Biz toplumun aynasıyız. Yaşamımızla da, ölümümüzle de.

Bizi kötölemek, bizden nefret etmek, egemenlerin yüzleşemediği
ikiyüzlülükleri, fantazileri, arzularıyla baş etme halleri.

Hangi hükümet koruyor onu biliyoruz.

Yaşam bazen kömür dolu bir kamyon gibi ağır.

Ne kendimize açılmak, ne aileye, ne de çevreye açılmak kolay değil. Bu zorunluluk da
değil. Bir trans hayatında kaç kere açılır? Kaç kimlikle açılır? Bir transın iç açılarının
toplamı kaçtır?

Kuantumla bile cevabı bulunamayan sorularla geçiyor yaşamımızın çoğu.

İnsanın kendini bulması çok uzun bir yol. Hele de hormon kullanmak ve ameliyat olmak
istiyorsak mahkeme kapılarında bazen bir ömür geçiyor. Peki ne zaman yaşayacağız?

Hayatı bazen tesbih yapıp sallıyormuşuz. Bu doğru.

Bu atar cis-teme değil sadece, na-trans eşcinsellere de.

Oluncak bi bok varmış gibi, bize birşey olup olmadığımızı, onaylayacak mercinin kendi
olduğunu sanma cürreti.

Hayatta kalabilmek için bir ömür veriyoruz. Bir ömür karşılığı, bir ömür yani.

Ne saçma...

Aynen öyle ne saçma ama gerçek.

Sevgili Ali'nin de dediği gibi arkadaşlıklar ve sosyal bağlar önemlidir.

Dayanışma hayatı kurtarır.

Bu saçmalaktan ancak dayanışmayla çıkabiliriz.

Ama kiminle dayanışma?

**Açık açık söylemek gerekirse, askere gitmek
isteyen bir trans, trans olduğu için ayrımcılığa maruz
kalmasın tabi ama askerlik hiç olmasındayız biz.**

**Milliyetçi translar öldürülmesin, ama milliyetçilik hiç
olmasın.**

Son söz yine na-translara gelsin. Sen mi güçlüsün?

**Sen büyük patron, milyarder, para babası, fabrikalar
sahibi, sen mi büyüsun?**

Hayır.

Ben büyüğüm ben, Kaşar usta.

Sen benim yanımda bir hiçsin.

Gözümde pul kadar bile değer yok.

Eşitlenmekmiş.

Götüm.

Rüzgâr Buşki & Ulaş Dutlu

BENİM HİKAYEM, BİZİM HİKAYEMİZ

Sizlere bir trans kadının başından geçen bir hikayeyi masalmışçasına anlatmak istiyorum. Bu hikaye ile kendimi size daha iyi ifade edeceğimi düşünüyorum.

Yıl 1999, LGBTİ+ haklarını bırak LGBTİ+ ne demek daha onu bile bilmeyen saf bir genç zorunlu seks işçiliğine adım atmış ama bu genç, bir kadınmış, trans bir kadın. Dönem lazer epilasyonun olmadığı bir dönemmiş ve genç kadın sakallarını traş edip padu pudrayı sürerek makyaj yapıp öyle çalışmış. Aylar geçtikçe sokakta bir çok ihlali yaşamış bu trans kadın.

Görmüş, duymuş ve öğrenmiş...

1999 yılında bir natrans kadın seks işçisinin evinde kalan genç kadın sırf apartman sakinleri kendisini görmesin diye geceleri sokağa çıkan gündüzleri yatan evden çıkmayan biriymiş. Bir gün ekmek almak için apartmandan çıkarken apartmanda yaşayan başkalarıyla karşılaşmış. İşte o saniyeden sonra bu trans kadının bir yerde barınmasının ve yaşayabilmesinin zorlu hikayesi başlamış.

Apartman sakinleri bir hafta içinde, "Apartmanımızda travesti var." diyerek toplantı yapmış ve trans kadını apartmandan göndermek istemiş. Bunu yaparken trans kadının birlikte yaşadığı ev arkadaşına da baskı yapmayı ihmal etmemişler ve sonunda trans kadını binadan atmışlar.

Trans kadın ne yapacağını bilemez bir halde sokağa terk edilmiş bir şekilde bulunca kendisini, çareyi yine kendi gibi olanların yanında kalmak düşüncesinde bulmuş. Kendi gibi olanların yanına zar zor güç bela yerleşmeyi başarmış trans kadın.

Yaşamaya başladığı evin koşulları hiç iyi değilmiş. Bir evde yedi kişi kalmak, ne zor bir şeymiş. Bir yıla yakın kendisi gibi olan arkadaşlarının yanında kalmış kadın. Kaldığı süre içinde bir erkek arkadaşı olmuş ve biraz para biriktirmeyi başardıktan sonra erkek arkadaşıyla birlikte kalabileceği bir ev bakmaya başlamış.

Erkek arkadaş aylarca ev aramış ama ağzından her trans kadın çıktığında emlakçılardan ve ev sahiplerinden, "Size ev veremeyiz." cevabıyla karşı karşıya kalmış. Günler böyle geçip giderken trans kadın zor bela Çankaya'da Ballıbaşa Sokak'ta çatı katı bir ev tutmayı başarmış ama ne tutmak. O zamanlar bir ev kirası ortalama 80 Lirayken bizim kız o çatı katını 200 Liraya tutmuş, çünkü o bir transmış. Trans kadın evine taşınıp aylarca sırf apartman sakinleri rahatsız olmasın diye çitini bile çıkarmamış, çünkü onları rahatsız edecek en ufak davranışında apartmandan hemen atılacağını biliyormuş.

Başını sokacak bir çatıyı bulmanın, ev tutmanın ve hayatta kalmanın ne kadar zor olduğunu öğrenmiş olan trans kadın geçen yıllar içerisinde kafasına bir şey koymuş. Öğrendiklerini aklından hiç çıkarmadan para biriktirmeye başlamış ve sıra artık bir ev satın almaya gelmiş.

Kadın, birçok emlakçıyla ve ev sahibiyle görüşmüş. Her konuşmada, "Burası aile apartmanı." denilerek, kendisine parası olmasına rağmen ev satılmadığını görmüş. Biriktirdiği parayla dahi bir ev satın almanın ne kadar zor olduğunu anlamış.

Gel zaman git zaman trans kadın bir ev bulmuş kendi yaşadığı sokakta. Emlakçıyı arayarak hemen evi görmeye gitmiş ve ev çok içine sinmiş. O evi almak için tarifsiz bir istek duymuş içinde. Emlakçı ev için 140 milyar istemiş fakat binada yaşayan diğer insanlar travestiye ev satmayın diye ev sahibinin üstünde baskı kurunca, ev sahibi evini satmaktan vazgeçmiş. Trans kadın çok üzülmüş bu duruma ama o evi almayı kafasına koymuş.

Ne yapabileceğini düşünürken aklına birden erkek arkadaşı gelmiş. Evi kendisinin yerine erkek arkadaşının adına almaya karar vermiş. İş böyle olunca 140 milyarlık denilen ev bir anda erkek arkadaşına olmuş 120 milyar. Erkek ya işte evi alan, hemen satmışlar evi. Bilmedikleri şey ise evi alan kişinin trans kadının sevgilisi olduğuymuş. Trans kadın ev hayalini böylece gerçekleştirmiş. Güvenilir ve kendisini seven bir erkek arkadaşı olduğu için şükretmiş. Evi erkek arkadaşının üstüne alma kararını verirken kararsız kalmış aslında kadın çünkü bir taraftan etrafında arkadaşlarının başına gelen olaylara da şahitlik etmiş trans kadın. Çok fazla arkadaşı sırf sevdiği için sevgilisine parasını emanet etmiş ama bunun sonunda dolandırılmış.

Trans kadın evi aldıktan sonra yeni evine taşınmak için hazırlık yapmaya başlamış ve eşyalarının yeni evine götürüldüğü ilk gün apartman yöneticisi merdivenlerde erkek arkadaşını sıkıştırmış. Meğer eşyalar taşınırken eve trans kadının da girdiğini görmüş apartman sakinleri. "Sizi bu apartmanda istemiyoruz." demiş apartman yöneticisi erkek arkadaşına. Trans kadın bu olanları görünce yöneticinin üstüne yürümüş bağırarak ve tartışmaya başlamışlar. Başından geçen bu kötü olayın eşliğinde yeni evine taşınan trans kadın, kendi evi olmasına rağmen birkaç ay sıkıntı çıkmasın diye parmaklarının ucunda yürür olmuş ve çok dikkatli yaşamaya çalışmış. Ya yine imza toplanarak apartmandan atılırsam endişesi sarmış çünkü ruhunu. Aradan yıllar geçtikçe o apartman ve sakinleri trans kadını benimsemiş. Evine iki yıl boyunca girmeyen, onunla konuşmayan ve apartmanda istemeyen kişiler zamanla ona selam verir, onunla konuşur ve kendi evlerine davet eder olmuşlar. Hatta işler öyle bir noktaya gelmiş ki apartman yöneticiliği yapmasını bile istemişler. O trans kadın hala aynı apartmanda oturuyor ve hala yönetici. O kadın benim.

Ben Selay.

Şunu söylemek istiyorum ki trans bireyler için barınma ve ev bulma hala çok zor karşılanan bir ihtiyaç. Sahip olduğunuz parayla dahi ev kiralamak ya da almak tahmin edemeyeceğiniz engellerle dolu.

Anlattığım hikaye kendi yaşamımdan küçük bir kesit sadece.

Başınıza gelebilecek ihtimaller saymakla bitmez. En basitinden etraf sahtekar ve dolandırıcı olan emlakçılarla kaynıyor. Önce size evi tutmanız konusunda yardımcı oluyorlar, komisyonlarını alıyorlar. Daha sonrasında tutmanıza yardımcı oldukları evi şikayet edip kapattırıyorlar. Taşınmanıza sebep olduktan sonra ise aynı evi bu sefer başka bir transa kiralyorlar. Tabii her kiralamadan komisyon aldıklarını unutmamak gerekiyor. Kirası günümüz koşullarında bin lira etmeyecek evleri iki bin liraya kiralyorlar, çünkü farkındalar. Eğer biz o evi tutmazsak sokakta kalacağız ve sokakta kalmaktansa o iki bin lirayı vermeyi tercih edeceğiz. Bunun adı insanlık değil.

Emlakçuların bu yaptıkları birer suçtur ve ne yazık ki bu yapılanlar sürekli olarak cezasız bırakıldığı için günümüzde translar hala ayrımcılığa maruz kalıp sömürölüyorlar.

Anlattığım hikayede deneyimlediğim ve bana yaşatılan şeylere sebep olan herkes suçludur. Emlakçular, ev sahipleri, apartman sakinleri... Beni sokağa terk eden herkes benim yaşadığım mağduriyetin doğrudan sorumlusudur. Yaptıkları ayrımcılık bir hak ihlalidir ve suçtur. Bu mağduriyeti yaşayan tüm LGBTİ+'ların hukuki yollara başvurmaları ve süreci takip etmeleri gerekiyor. bizler mücadele etmedikçe bu vahşi düzen asla değişmeyecek. Barınma bir haktır ve biz translar bu hakkımız için sonuna kadar mücadele etmekten asla vazgeçmeyeceğiz!

Selay Ulusoy

TK

“Kııız kocan digin miiii”

“Abla enište gey mi”

“Ay ben onu daha önce sikmişim” ...

Bayadır tartışıyoruz toplumsal cinsiyet belasını. İkili cinsiyet sistemini reddeden de bizden “ay ben binary’im” diyen de. *trans bir çatı terim demişim ya hani, dolayısı ile bağlamı olmadığına “*trans” hiçbir şey ifade etmeyebilir de. Ama 19 yaşında bir kıza yukarıdaki kelimeleri ettiğinizde ona birçok şey ifade edebilir. Hem kendisini gerçekleştirdiği/ ifade ettiği yerden onu incitebilirsiniz hem de partnerini konumlandığı/partnerinin konumlandığı yerden ayrımcı ve suistimal edici olursunuz.

“Partner hakları” üzerine kafa patlatmak her birimizin öznesi olduğu LGBTİ+’dan azade bir kalabalığa da bakmayı gerektiriyor; sevgililerimiz, aşklarımız, yarenlerimiz, fakbadilerimiz, yoldaşlarımız, seviştiklerimiz...

Herhangi bir LGBTİ+’ya ayrımcılık uygulayamayacağımız gibi aynı şekilde bir LGBTİ+ partnerine de beraber olduğu kişi üzerinden ayrımcılık uygulayamayız, trans partnerlere gelince iş her zaman olduğu gibi yine çetrefilleşiyor. Çünkü trans partnerlerine konu gelince hem yukarıdaki örneklerde gördüğümüz üzere freni patlamış kamyonet gibi toplumsal cinsiyet ile ilgili değer yargıları işin içine girip; partnerler “yeteri kadar erkek/kadın olamamak” ile suçlanır. Daha “sınıf nefreti” içinde olanlar da ancak alt sınıftan insanların transları partner olarak seçtiği ithamında bulunur.

Bu da birçok diğer toplumsal önyargı gibi tahakküm kurmak ve toplumsal çeki düzen vermeyi amaçlayan fobik temelli davranışların bir yansımasıdır. Bugüne kadar karşılaştığım hiçbir “travestinin” ve “travesti kocasının” toplumdan gelen bu yaftalara pabuç bıraktığına şahit olmadım çok şükür. Dolayısı ile “travesti kocası” dendiğinde aklımıza ilk, onun gey mi digin mi olduğu gelmemeli; doğduğumuz günden beri karşısında durarak mücadele verdiğimiz ayrımcılığın hedefinde olan bir başkası daha gelmeli..

Yıllar nefret suçları ile mücadeleye boğulmuş geçerken; kendi içimizdeki zorbalığı, birbirimize uyguladığımız ayrıştırıcılığı, dışlayıcılığı ve bunun gibi şeyleri tartışmak çok lükstü belki de....

Her fırsatta devleti ve sistemi eleştirenlerdenim ama artık trans partnerlerinin haklarını, kendi içimizdeki cemiyet hayatını ve zorbalıkları da konuşmanın vakti geldi de geçiyor.

Çünkü bu konuşmalar yapılmadıkça, yukarıdaki türde sataşmalar/zorbalıklar devam ettikçe Eylül Cansın gibi bir başka arkadaşımızın daha hazin sonuna şahit oluruz.

Başka Eylül Cansın’lar olmaması için, herkesin eşit hak ve olanaklar ile yaşayabilmesi için zorbalığın ve ayrımcılığın her türlüsüne karşı durmalı ve “hesap sorulamaz”larımızı parçalamalıyız.

Şevval Kılıç

AÇIKLAMALAR

17 Mayıs Uluslararası Homofobi, Bifobi ve Transfobi Karşıtlığı Günü. Dünya Sağlık Örgütü'nün, 1990 yılında eşcinselliği "Uluslararası Hastalık Sınıflandırması"ndan çıkardığı gün. Bugün

Türkiye'de ve Dünya'da Uluslararası Homofobi, Bifobi ve Transfobi Günü olarak çeşitli etkinliklerle kutlanır.

Cisgender Cinsiyet kimliği, doğumda doktor tarafından atanan cinsiyet kimliği ile aynı olan insanlar için kullanılan terim. Bu terim "transgender" teriminin tersi olarak kullanılır. Bu terimin kullanılmasındaki en önemli yan, transların yabancılaştırılmasının önüne geçme isteğidir. Terim sayesinde translar yabancılaştırılmadan trans olmayan kişilere atıfta bulunulmuş olur. Gündelik politikada cis-gender terimi cis olarak kısaltılıp kullanılabilir. Terim Türkçe'de, genellikle "natrans" olarak kullanılır. Örneğin; doğumda doktor tarafından cinsiyeti "erkek" olarak belirlenen/atanan bir kişi; kendi cinsiyet kimliğine dair "erkek" beyanını veriyorsa, "erkek" kimliğinde mutluydu ve yaşamını böyle devam ettiriyorsa bu kişi cis-genderdir ve cis-erkek olarak tanımlanır.

Ciscentrism Cis-merkezcilik. Politikayı ve gündelik hayatı cisgenderları merkeze alarak dizayn eden anlayış. Transları marjinalize eden ve görünmez kılan; transların ihtiyaçlarını ve trans kimlikleri cisgender insanlarınkinden daha önemsiz olarak ele alan, cisgender kimlikler lehine bir tutum, önyargı ve ayrımcılık sistemi. Örneğin; cis-kadın ve cis-erkeklere göre dizayn edilen tuvaletler.

Cis-Feminizm İkili cinsiyet sisteminin özcü beden kavramını normatif bir biçimde sahiplenilen; trans kimlikleri feminizm dışı gören anlayış. Bu anlayış feminizmin öznesi olarak cis-kadınları gören ve feminist mücadeleyi onlar için yapan trans dışlayıcı bir anlayıştır. Bu anlayış trans kadınları ve genel olarak transları feminizmin öznesi olarak görmez. Örneğin; trans deneyime sahip kadın beyanı olan kişilere erkek ataması yapılarak bu kişilerin 8 Mart alanlarına alınmaması cis-feminist bir pratiktir.

Cis-Heteronormativite Merriam-Webster tarafından heteronormativitenin tanımı "cinselliğin tek normal ve doğal ifade biçiminin heteroseksüellik olduğuna dair bir tavır" şeklinde yapılır. Cis-Heteronormativite ise, kavramın işaret ettiği öznelerin cisgender olması şartını dayatır. Heteroseksüelliği norm, cisgender olmayı koşul olarak dayatır.

Cis-Heteropatriyarka Cisgender, heteroseksüel erkeğin iktidarını, erkilliğini açıklamak için kullanılan terim. Ataerkilliği daha da somutlamak ve ataerkilliğin cinsiyet kimliğini ve cinsel yönelimini de ifşa etmek amacıyla bu terim kullanılır.

Cisseksizm Cisseksizm bir cinsiyetçilik biçimidir. Natrans üstünlükçülük olarak da kullanılabilir. Cisseksizm, cisgender olmayan insanlara karşı önyargı ve ayrımcılıktır, cisgender olmayan bireylerin doğuştan "aşağıda" ve "değersiz" olduğu, cisgender'ın "normal" olan olduğu inancı ve bu inanç çerçevesinde gelişen pratiklerdir. Cisseksizm, kişinin kendini hissediş ve ifade edişine yönelik, bilinçli ya da bilinçsiz şekillerde gelişebilir. Yalnızca cinsiyetçi insanların normal ve doğru bulduğu bir düşünce şeklidir, tüm trans bireyler için ve "erkek/kadın" ile sınırlı cinsiyet anlayışı dışında anatomik özelliklere sahip

diğer herkes için yaralayıcıdır. Cissexizm, “transfobi” ve “transmisogny” terimleri ile yakından ilişkilidir, ancak birbirlerinden farklıdır. Trans deneyiminin “yanlışığ”ından ziyade cisgender deneyiminin “doğruluğuna” odaklanır ve genellikle cisgender olmayan insanlara karşı daha ince önyargı ve ayrımcılığa gönderme yapmak için kullanılır. (kaynak: [https:// gaiadergi.com/bir-cinsiyetcilik-bicimi-olarak-cissexizm/](https://gaiadergi.com/bir-cinsiyetcilik-bicimi-olarak-cissexizm/))

Eylül Cansın 5 Ocak 2015 sabahı İstanbul Boğaziçi Köprüsü’nden atlayarak intihar eden ve hayatını kaybettiğinde 23 yaşında olan trans kadın. Ölümünün ardından ortaya çıkan ve intihar etmeden önce çektiği video ile simgeleşen Eylül Cansın, trans intiharlarının neden politik olduğunun ve bu intiharların neden birer cinayet olduğunun en somut cevabıdır.

Kesişimsellik/Kesişimsel Feminizm Kesişimsellik aslında yeni çıkan bir terim değil. 1989 yılında avukat Kimberlé Crenshaw tarafından oluşturulmuş. Crenshaw, bireylerin çeşitli sosyal kimlikleri olduğundan ötürü, farklı gruplara yöneltilen nefreti birbirinden tamamen ayrı düşünmenin gerçeği yansıtmayacağını savunmuş. Kesişimsellik terimi ile de negatif ayrımcılığa yol açan sınıflandırmaların bağlantılı olduğunu, yani ‘kesiştini’ anlatmayı hedeflemiş. Kesişimsel feminizm, feminist teorinin her kadının aynı imtiyazlara sahip olmayabileceğini göz önünde bulundurması gerektiğini vurgulamış. Kadınların fiziksel engel, sosyal ve/ya ekonomik statü, etnik köken, fiziksel görünüş, yaş, din, eğitim seviyesi, cinsiyet kimliği, cinsel yönelim ve benzeri birçok sebeple baskıya ve haksızlığa uğrayabileceğini göstermeyi planlamış. İnsanların sahip olduklarının elinden almasını veya imtiyazlı doğdukları için suç işlemiş olduklarını savunmamış. Yalnızca her kesimden kadının feminizmde kendisine bir yer bulmasını ve kadın dayanışmasının içinde temsil edilmesini amaç edinmiş. (kaynak: <https://gaiadergi.com/kesisimsel-feminizm-nedir/>)

Kriminalize Etmek Bir şeyi yasadışılaştırmak, suçlaştırmak ya da bir kimseyi suçlulaştırmak için kullanılan terim. Trans kimliklerin kriminalize edilmesi sıkça karşı karşıya kalınan bir durumdur. Trans olmayı suç olarak gören ve trans varoluşu suçlulaştırarak negatif bir algı yaratma çabasını ifade eder. Örneğin; Türkiye medyasında sıkça karşılaşılan “travesti terörü” haberleri.

Kür Lubunca bir sözcük olan kür; yalan, sahte, gerçekçi olmayan gibi anlamlarda kullanılır.

Muktedir İktidar sahibi olan anlamına gelmektedir.

Natrans Ali Aligül Arıkan tarafından LGBTİ+ literatürüne kazandırılan ve trans olmayan/ cisgender kişileri tanımlamak için kullanılan terim.

Trans Manifesto 2012 yılında yayınlanan ve transfobiye karşı bir araya gelen Türkiyeli transların kaleme aldığı manifesto.

(kaynak: <http://www.pembehayat.org/hakkimizda/detay/4/trans-manifesto>)